

Millised otsused peavad
volikogud langetama seoses
haldusterritoriaalse korralduse
muutmiseega?

Kaupo Kase

Eeldused

- Eelnevalt on konsulteeritud ja tehtud eeltööd
- Kõik osapooled saavad aru muudatuste vajalikkusest
- Ei takerduta isikutevahelistesse suhetesse või üksikküsimustesse, vaid kaalutakse kõiki argumente ja püütakse konsensuslikult lahendused leida.

1. samm

Haldusterritoriaalse korralduse muutmist sooviv volikogu esitab otsusena vormistatud ettepaneku läbirääkimiste alustamiseks haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle teistele asjaomastele volikogudele.

**Läbirääkimistega alustamine ei too osapooltele kaasa kohustust ühineda, kuid toob õiguslikult. Algatamine ja nõustumine on vajalik, et tagada protsessi õiguskindlus.*

2. samm

Ettepaneku saanud volikogu esitab ettepaneku teinud volikogule kahe kuu jooksul ettepaneku saamisest arvates otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamisega nõustumise või sellest keeldumise kohta. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamisest keeldumise otsus peab olema põhjendatud.

Ettepanek mitmele kohaliku omavalitsuse üksusele

- Ühinemissettepaneku esitamise ja läbirääkimiste alustamisega nõustumise puhul tuleb arvestada seda, kas ühineda soovib kaks kohaliku omavalitsuse üksust või tehakse ettepanek mitmele üksusele. Esimesel juhul on asi selge. Kui üks omavalitsusüksus läbirääkimistest loobub, siis on vastav menetlus lõppenud.
- Ühe kohaliku omavalitsuse üksuse loobumisel ei pea kogu protsessi ülejäänutega enam uuesti otsast alustama, soovitav on võtta vastu volikogude vaheotsus, kus fikseeritakse läbirääkimiste jätkamine.

3. Samm

- Lepitakse kokku ja kinnitatakse liitumiskomisjoni põhimäärus ja liikmed
- *elanike arvamuse väljaselgitamise ulatuse ja korra kehtestamine;*
- *vajalike uuringute tegemine;*
- *läbirääkimiste protsessi avalikustamine;*
- *elanike arvamuse väljaselgitamine;*
- *valimisringkondade ja –jaoskondade, samuti valimiskomisjonide ja jaoskonnakomisjonide moodustamine.*

- Ühinemiskomisjon valib esimehe, aseesimehe.
- Kinnitatakse tegevusplaan
- Moodustatakse alamkomisjonid (Haridus, kultuur, juhtimine jne)
- Uuringu otsustamine, koostamine
- Ühinemislepingu koostamine
- Volikogude valimiste korra otsustamine
- Volikogude ühisistungi korraldamine
- Rahva arvamuse väljaselgitamise meetodi valimine ja volikogudes vastava dokumendi kinnitamine
- Ühinemislepingu projekti avalik väljapanek, ühise ajalehe välja andmine
- Kõikide liituvate valdade ametiasutuste töötajate liitumistemaatilise seminari korraldamine
- Informeerivate rahvakoosolekute korraldamine
- Rahvakoosolekutel esitatud muudatuste läbivaatamine
- Rahva arvamuse väljaselgitamine
- Rahva arvamuse tulemuste kinnitamine volikogudes
- Volikogu otsus halduskorralduse muutmiseks (kinnitatakse ühinesmisleping ja selle lisad)
- Olenevalt sellest kas liitutakse või ühinetakse, võib tulla vajadus kinnitada volikogudes ajutiselt uue loodava valla pitsat ja vapp.
- Uue loodava valla Volikogude valimiste korra kinnitamine volikogudes
- Maavanemale esitatavate dokumentide paketi koostamine
- Dokumendid maavanemale

4. Samm

- Volikogu otsus halduskorralduse muutmiseks (kinnitatakse ühinesmisleping ja selle lisad)

Asjaomane volikogu esitab haldusterritoriaalse korralduse muutmisel maavanemale järgneva:

- 1) volikogu otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemise kohta;
- 2) valimisringkondade ja -jaoskondade, samuti valimiskomisjonide ja jaoskonnakomisjonide moodustamist ning volikogu liikmete arvu käsitlevad samased otsused
- 3) volikogu kinnitatud andmed valla- või linnaelanike arvamuse väljaselgitamise kohta;
- 4) tehtud uuringute tulemused;
- 5) asjaomasele volikogule esitatud ettepanekud ja vastuväited;
- 6) otsuse ühinemislepingu ja selle lisade kinnitamise kohta ning ühinemislepingu koos lisadega kümne päeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.

